

tro & mission

inspiration | nærvær | holdning

Guds kærlighed på alle mine veje

"For han vil give sine engle befaling om at beskytte dig på alle dine veje."
Salme 91,11

Kort tid før jeg blev student, oplevede jeg en nat i et mareridt om en forestående eksamen, at jeg skulle "drage en parallel til salme 91 vers 11".

Jeg havde aldrig læst det vers, og i drømmen gav det mig ikke synderligt ro. Men da jeg stod op, var det første, jeg gjorde, at løbe op til min mor og fortælle om drømmen, og sammen fandt vi verset.

Der stod: "For han vil give sine engle befaling om at beskytte dig på alle dine veje."

En kæmpe kærlighedserklæring fra Gud, der har fulgt mig næsten dagligt siden.

Tænk, at jeg har englevagt. På alle mine veje – herunder også stier, afveje, krinkelkroge, blinde veje og ensomme veje.

Det gjorde indtryk på mig her i juleferien, der var præget af corona, at også resten af salmen talte så stærkt og aktuelt.

Vibeke Moseholt

Lad os finde nye veje sammen

LM's medarbejdere opmuntret til at nytænke det lokale arbejde frem for at lukke ned. På et online møde den 21. januar delte de inspiration til, hvordan det kan ske

Skattejagt

Tag på besøg

Nadversamling

Pilgrims-
vandring

Inviter en enlig

Videoandagt

30 minutters
møder

Online
smågrupper

Ring til nogen

Walk & talk

Brug "Hæng ud
med Gud"

Aflever en gave
hos børnene

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

Hjemsendelser med henblik på corona-kompensation er ikke noget LM's landsorganisation overvejer. Det til trods for, at der igen er blevet åbnet for den midlertidige lønkompensationsordning, som LM gjorde brug af i foråret.

Sådan lyder det i et brev til medarbejdere landet over fra LM's ledelsesteam, der består af generalsekretær, vicegeneralsekretær og resursechef. Her blev det også understreget, at man på lokalt plan godt kan benytte sig af muligheden for at hjemsende med kompen-

sation.

"Vi vil hellere opmuntre til, at vi tænker nye veje sammen," lyder det i brevet, hvor det også understreges, at man nøje skal følge regeringens retningslinjer og vise hensyn.

"Men vi skal heller ikke være overforsigtige. Vi skal frimodigt stå ved, at forkyndelsen af Guds ord er livsvigtig og mere end på linje med de såkaldte kritiske samfundsfunktioner. Den kristne menighed er simpelthen den vigtigste instans i samfundet!"

På den baggrund holdt 34 LM- og LMBU-medarbejdere fra hele landet et online møde torsdag den 21. januar

for at dele ideer til arbejdet i en corona-tid. Indlæggene havde primært karakter af opdateringer fra det lokale LM-arbejde, og der blev udvekslet erfaringer med at engagere børnefamilier, opfordringer til at besøge enlige og opmuntringer til at fokusere på fællesskab på de måder, det kan lade sig gøre.

Samhørighed på afstand

"Det er vigtigt, at vi forkyn-der til dem, der ligger i ferien af vores fællesskab", lød det fra et sted. I en tid, hvor fællesskabet er begrænset, er der nemlig risiko for, at man mister kontakten med nogle, lød det.

I den pågældende menighed var de derfor begyndt at lave korte videoer med forkyndelse, der er meget let at forholde sig til. Videoerne indeholder forkyndelse med mange eksempler og billeder, interviews med lokale folk og indhold for børnene. "Vi gør det for at skabe samhørighed, fordi vi har aflyst mange ting lokalt."

Børn og voksne luftes

Flere steder opleves det som en stor udfordring at holde kontakt med børnefamilierne. Blandt andet fordi mange børnefamilier sidder mange timer foran skærmen i hverdagen og ikke orker flere online aktiviteter

i fritiden.

Derfor lød der en opfordring til at lave en udendørs skattejagt – for eksempel ved hjælp af appen Woop. En anden opfordrede til at bruge materialet *Hæng ud med Gud*, som er lavet af Bibellæser-Ringen i samarbejde med blandt andet LMBU. En tredje opfordrede til at ringe rundt til forældrene og tale med dem.

Chips uden for døren

Fra flere sider lød der også en opfordring til at tage sig af dem, der er alene. Enten ved at besøge dem, der ønsker et besøg, ved at mødes og gå en tur, eller ved at prioritere at invitere en enlig

ind i sin familie.

"Især de unge kan have svært ved at sætte sig ned og se en online gudstjeneste, for noget af det, der gør, at man tager til gudstjeneste, er netop fællesskabet. Vi kan jo finde mange taler på internettet, men vi savner fællesskabet," lød det fra en af deltagerne.

I en anden by har menigheden holdt filmcafe for de unge på afstand. De unge blev opfordret til at mødes tre-fire stykker, se en film sammen og snakke om filmen med andre lignende grupper bagefter. Før filmen kører nogle fra kirken rundt med sodavand og chips og stiller uden for døren.

JOHNNY LINDGREEN ►► Indtægterne i 2020 giver frimodighed til 2021. Der er i hvert fald noget, der tyder på, at det ikke er urealistisk at nå budgettet i år

Grønlænder-evangelist får nye opgaver

Evangelist Søren Eriksen er ansat til primært at arbejde blandt grønlandere i Danmark. Fokus har især været på grønlandere i Esbjerg og Herning.

Imidlertid har de begrænsninger, som corona-situationen giver, været anledning til en evaluering af hans opgaver, oplyser missionskonsulent Kristine Ballantyne. Resultatet er blevet, at Søren Eriksen fremover især skal satse på:

- Videoproduktion af forkyndende videoer til grønlandere både i Danmark og Grønland
- At støtte arbejdet på Cafe Kilden i Herning
- At holde kontakt til grønlandere – holde andagter med dem, læse Bibelen sammen og tilbyde forskellige former for praktisk eller åndelig hjælp.

"Vi tror, at dette er den bedste brug af Sørenes arbejdstid, og vi er spændte på at se, hvordan især videoprojektet bliver modtaget af grønlanderne," siger Kristine Ballantyne. *kl*

Ungdomskonsulent bliver kirke- og kulturmedarbejder

Ungdomskonsulent Nikolaj Karkov har i tre år både været ungdomskonsulent i LMU og kommunikationskonsulent for hele LMBU. Den stilling fratræder han med virkning fra 31. marts 2021.

Den 1. april begynder han som kirke- og kulturmedarbejder i Vigerslev Kirke. *kl*

Cambodja-missionærs afrejse udskudt fire uger

I *Tro & Mission* nummer 1 2021 skrev vi, at Hakon Christensens første tur til Cambodja som pendlermissionær var planlagt til den 13. januar.

Desværre blev det ikke muligt på grund af en positiv coronatest. Ny udrejse er planlagt til den 10. februar. *kl*

Rettelse af forlag og udgivelsesår

I boganmeldelsen i *Tro & Mission* nummer 1 2021 skrev vi, at bogen *Jøder har også brug for Jesus*, er udgivet på LogosMedia i 2011.

Det er ikke korrekt. Bogen er udgivet i et samarbejde mellem Lohse og Israelsmissionen i 2020. *kl*

Mange gaver til LM på både lands- og lokalplan

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

LM's resursechef Johnny Lindgreen har svært ved at få armene ned. Både LM's landskasse og de lokale kasser har nemlig fået rekordhøje gaveindtægter i 2020.

"Vi er sluppet meget godt, nådigt og velsignet ud af 2020."

Håb for højt budget
I 2019 fik landskassen 15,4 millioner kroner i gaver, mens de lokale kasser sammenlagt fik 15,6. I 2020 steg begge til 16,6, og der er desuden kommet en ekstraordinær gave, der er øremærket

ARKIVFOTO

byggeriet af et kursuscenter i Iringa. Det giver grund til tak, mener Johnny Lindgreen, der forklarer, at der er tre grunde til landskassens høje indtægter:

"Vi har åbent fortalt, at vi har behov for flere gaver, fordi missionærantallet er steget. Det er blevet hørt. Dertil kommer nogle stabile

givere, der har givet stort set det samme som i 2019. Men oven i det kommer også en række ekstraordinære gaver til landskassen for omkring 1,1 million."

Når det gælder væksten i gavetallet til de lokale kasser, gætter resursechefen på, at det skyldes, at der er kommet flere lokale ansatte.

"Det motiverer folk til at give mere, at de ved, der er behov for pengene."

De høje gaveindtægter giver håb for 2021, hvor der er budgetteret med en gaveindtægt til LM's landskasse på 17 millioner for at møde de øgede udgifter på grund af det øgede antal missionærer.

"Indtægterne i 2020 giver frimodighed til 2021. Der er i hvert fald noget, der tyder på, at det ikke er urealistisk at nå budgettet i år."

Gaveindtægterne udgør oftest mellem 50 og 60 procent af LM's samlede indtægter. Det endelige regnskab for 2020 forventes klar i slutningen af april.

ESSENS ►

Mission samler Kristi legeme

AF SØREN S. SØRENSEN
GENERALSEKRETÆR
SSS@DLM.DK

Det er sundt ved nytårstid at spørge sig selv, hvorfor man laver det, man gør. Og indrømmet, 2020 har været et rædselsår på mange måder. Men når jeg gør alt op, kigger jeg stadigvæk tilbage på 2020 som et velsignelsens år. For netop i krisetider mærkes det, at Gud er med.

Vi er blandt andet velsignet med flest missionæransættelser i nyere tid. Det har været et bøl i få alle sendt ud, og for dem af vores mis-

sionærer og volontører, som valgte at blive i udlandet under "hjemsendelsen", har det været vanskelige arbejdsforhold. Men vores samarbejdspartnere har bemærket vores broderskab. Vi er sammen i Guds kirke.

Ikke alene står vi sammen i mission i Tanzania, Peru og Cambodja – vi går også sammen. Vi har stadigvæk kontakt til Etiopien, hvor vi ligesom i Tanzania har fokus på fælles internationale missionsprojekter. Det blev særlig tydeligt for mig, da jeg i oktober 2020 deltog i det første konstituerende ledelsesmøde mellem den lutherske kirke i Tanzania og LM, hvor vi i fællesskab på stiftsplan vil dele ejerskabet af den nye kursusrvirksomhed over for præster og evangelister.

Her vil vi støtte hinanden i verdensmissionen. Det er en styrke at kunne dele både det strategiske og det mere retræteagtige indhold i tjenesten. Således er LM med i opbyggelsen af et "Mission Department" i begge de største lutherske kirker i verden.

Vi er med andre ord i gang med at udvikle en stadig voksende forståelse for "syd-syd-mission". Det er vi også i Vest og Øst med vores missionsindsats i Peru og Cambodja. I Cambodja er LM's støtte direkte knyttet til omkring 20 nationale medarbejdere. De fleste af dem er deltidsansatte. I Soma Biblia (Tz) er der endnu flere. Denne baggrund hører med til glæden over de mange nye ansigter, vi har på missionærplakaten. LM

har ikke en missionærplakat for at skilte med sin egen styrke. Det glædelige er ikke blot de mange ansigter på plakaten, men også at vi har udvidet lokalt. Derfor har vi også hævet budgettet til næste år. Vi når længere ud med evangeliet, når vi går sammen med lokale kristne. Det går de penge, som du støtter LM med, også til.

LM's udsendte står alle i lokale og internationale netværk, hvor vi samarbejder med lokale folk. Det gælder både i forkyndelse og diakoni. Vi har til enhver tid brug for at minde os selv om, at kirken er mission. Mission er ikke bare en aktivitet, som kirken gør, men selve den kristne kirkes DNA. Et DNA, der går på tværs af mange folk og kirkeskel. Et DNA, der samler Kristi legeme.

tro & mission

Udgiver

Luthersk Mission
Industrivænget 40, 3400 Hillerød
T 48 20 76 60
E dlm@dlm.dk
W www.dlm.dk
Ekspedition: Man-fre 10-15
(onsdag dog 11.15-15)

Tryk OTM Avistryk Herning-Ikast
Oplag 2.700.
ISSN 1601-975X
Tro & Mission (online)
ISSN 2446-4147

Kode til netudgave

Galater614 for 1. kvartal 2021
m20204 for 4. kvartal 2020

Bibelcitater er fra den autoriserede oversættelse, © Det Danske Bibelselskab 1992.

Redaktion

T 48 20 76 80
E tm@dlm.dk
Nicklas Lautrup-Meiner, ansv. red.
E nlm@dlm.dk
Kaja Lauterbach, journalist/red.sekr.
Karin Borup Ravnborg, journalist
Ole Solgaard, journalist
Idee og artikelforslag modtages gerne.
Avisens indhold er ikke nødvendigvis udtryk for LM's ledelses holdninger.

Abonnement

Danmark: 425 kr. pr. år.
Unge under 30 år: 200 kr. pr. år.
Udlandet (herunder Færøerne og Grønland): 525 kr. pr. år.
Netabonnement: 200 kr. pr. år (unge under 30 år: 110 kr. pr. år)
Alle beløb + 40 kr. i gebyr, hvis man ikke er tilmeldt betalingsservice.
Abonnementet løber, til det bliver opsagt.
Ved adresseændring bedes oplyst både gammel og ny adresse.

Annoncer

Annoncer til næste nummer skal være redaktionen i hænde senest tirsdag den 2. februar 2021.
Grundpris: Kr. 10,10 pr. spalte-milimeter
Småannoncer kun for private:
130 kroner for de første 25 ord (inkl. overskrift).
Derefter 6,50 kroner pr. ord.
Max. 50 ord i alt.

Støt LM

Gaver til missionsarbejdet sendes til konto 2230 - 0726496390 eller via MobilePay 66288.
Se også dlm.dk/stoet.

LARS B. LARSEN ►► I kristne sammenhænge har vi favoriseret de stærke læsere. Med podcasts kan vi nå ud til en bredere målgruppe, så de kan få de samme ting, som bogen kan give

Lyt dig klogere

Podcast er både et supplement og et alternativ til bøger, mener LMBU's landsleder

AF KAJA LAUTERBACH

En forholdsvis ny resursside har fundet vej til LMBU's hjemmeside lmbu.dk/lmu.

På undersiden podcasts kan man finde 60 af temaartiklerne fra lmu.dk i indlæst udgave samt de første afsnit af en ny serie, hvor ungdomskonsulent Emil Brande i samtale med sin bror Niels gennemgår Bibelens bøger.

Desuden er der planlagt en podcastserie om tro i familien. Den er under udarbejdelse og udkommer i løbet af foråret.

Aktivt tilvalg

"Vi har oprettet denne resursside for at have et samlet sted, hvor vi har alle vores lydudgivelser liggende," siger landsleder Lars B. Larsen.

"Mange lytter allerede til podcast, og derfor vil vi i LMBU også gerne kunne tilbyde dette. For fordelene ved lydfiler er især, at de kan bidrage med tre ting: Fordybelse, relationer og frihed," siger han og forklarer:

Fordybelse: Modsat en radioudsendelse, hvor man som lytter får det, andre har besluttet, er det at høre en podcast et aktivt tilvalg. Man søger selv et emne, som man ønsker at vide

To af de ansatte i LMBU, projektmedarbejder Finn Olav Jøssang og mellemkonsulent Katrine Houler, indtaler en podcast.

mere om.

I modsætning til når man ser tv, skaber man selv bilde i hovedet, når man lytter – ligesom når man læser. Derfor tænker man lidt mere over det, der bliver sagt.

Relationer: Podcasts foregår ofte som en samtale, hvilket også gælder LMBU's udgivelser *Brødrene Bran-*

des Bibel og Tro i familien.

Det skaber nærvær, og lytteren oplever sig inviteret ind i samtalen, selv om vedkommende ikke taler med. Når man følger en podcastserie, får man også en oplevelse af at komme til at kende værten.

Frihed: Det er nødvendigt at sidde stille, når man læ-

ser en bog. Det behøver man ikke, når man lytter til en podcast. Den kan man lytte til og få fordybelse, mens man løber, kører bil eller andet.

Udvider målgruppen

Lars B. Larsen erkender, at den fordybelse, man får med en podcast, ikke er samme

som med en bog, men fordi podcasten er et aktivt tilvalg – noget, man hører, fordi man gerne vil – er den enten et alternativ eller supplement.

"For dem, der nyder at læse, er podcast et supplement, og for dem, der måske har sværere ved læsning, kan podcast være et alternativ til

bogen," uddyber han.

Nogle læsevejledere har den holdning, at de mange tilgængelige lydfiler forstærker det problem, at mange danskere har svært ved at læse en længere tekst.

Landslederen er ikke afvisende over for, at der kan være en sammenhæng, men han tror ikke, at man får flere til at læse bøger, ved at lade være med at lave podcasts.

"I kristne sammenhænge har vi altid favoriseret de stærke læsere. Med podcast kan vi nå ud til en bredere målgruppe, så flere kan få gode muligheder for at fordybe sig," siger han.

"Traditionen med at sidde og læse en time i en bog er stærkt for nedadgående. Derfor er det godt og vigtigt, at man finder andre måder at fordybe sig på."

Lars B. Larsen tilføjer, at Bibellæser-Ringen bruger ordet bibelbrug i stedet for bibellæsning. De vil på den måde signalere, at man kan fordybe sig gennem andet end læsning, forklarer han og tilføjer:

"Modsat bøger har podcasts en kortere fremstillingsproces. Det betyder, at de har større mulighed for at være aktuelle og tage emner op om, hvad der rører sig i samfundet lige nu."

Forkynder-legeplads for de unge

To unge LM-ansatte har taget initiativ til en række forkynderkurser hen over foråret

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

Unge skal forholde sig til forkyndelse og have en legeplads, hvor de kan prøve nogle ting af og lære nogle grundlæggende ting om forkyndelse.

Det mener ungdomskonsulent i Øst- og Vestjylland Emil Kjær Brande, der sammen med afdelingskonsulent i København Anders Landkildehus står i spidsen for fire kurser hen over 2021. De er målrettet særligt unge, der er interes-

serede i forkyndelse – hvad enten det drejer sig om forkyndelse for børn eller voksne.

"Vi vil gerne udruste unge til at forkynde, men også til at forholde sig til forkyndelse. Er forkyndelse bare en god, tung bibelundervisning?" siger Emil K. Brande, der suppleres af sin østdanske kollega.

"Der er en hele tiden en ny generation på vej af tjenere i Guds rige, og der er behov for at få lavet en en struktur, så vi får kontakt med dem og kan udruste dem og

hjelpe dem til afklaring i et eventuelt kald."

Perfekthed

De to kursusholdere er begge i tyverne og har kontakt med mange unge i LM-regi. De oplever flere ting, der hindrer unge i at forkynde.

"Det kræver frimodighed at gå hen til formanden og sige, at man gerne vil forkynde. Det er også en praktisk udfordring, at møder planlægges lang tid i forvejen. Selv om man nogle steder kun planlægger få måneder frem, er det stadig

lang tid at vente," siger Anders Landkildehus.

"Der er også nogle, der mangler tro på, at det, de har, er godt nok," tilføjer Emil K. Brande, der mener, at det hænger sammen med en perfektionskultur, der hersker generelt i Danmark.

"De har brug for nogen, der siger til dem 'det, jeg kommer med, er heller ikke altid godt nok, men det er ikke det, det kommer an på, men den Gud, vi taler om'."

Præ-prøveår

Der er også den helt lav-

praktiske udfordring, at man i én kreds ikke nødvendigvis kender alle unge i afdelingen. Derfor er det godt, at der er ansatte, der kender de steder, der har et behov, og de unge, der føler et kald, mener de.

"Der er jo den fordel, at kaldede og prøvekaldede prædikanter bekendtgøres i afdelingen. De unge, der ikke er prøvekaldet endnu, lærer man ikke at kende uden en dialog," siger Emil K. Brande. Hverken han eller hans kollega i Øst ser umiddelbart for sig, at man begynder at

prøvekalde tidligere, som man gjorde før i tiden i LM.

"Det fungerede nok anderledes før i tiden, hvis en 19-årig rejste sig og sagde noget, end det gør i dag," forestiller Anders Landkildehus sig og peger på, at de unge ikke kender til kaldelsesstrukturen.

"Måske er der fornuft i nogle præ-prøveår, for man siger jo ja til en tjeneste, der fylder ret meget," mener ungdomskonsulenten.

Man kan læse mere om kursusforløbet på lmbu.dk/lmu/forkynd

HENNING ANDERSEN ►► Når regeringen ikke siger noget, der er imod Guds ord, skal vi følge deres rammer, men hvorfor ikke gøre det, vi må, i stedet for at aflyse?

Det chokerede os, hvor nemt det var for os at aflyse

Sædding LM har oprettet grupper på fem personer for at kunne samles om Bibelen under corona-nedlukning

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

Corona-aflysninger blev for meget for bestyrelsen i Sædding LM, da de kort efter nytår skulle planlægge den kommende generalforsamling.

"Vi vidste godt, vi nok ikke kunne holde kredsmøde, men vi planlagde alligevel, og så meldte tanken sig: 'Nu har vi planlagt meget det sidste år, men også måttet aflyse meget. Det er ikke godt nok,' forklarer kredsformand Thomas Christensen.

Præges af ikke at høre
Det var ordene fra en nyhedsmail fra LM's generalsekretær Søren Skovgaard Sørensen, der slog hovedet på sømmet:

"Vi præges ikke alene af det, som forkyndes, men faktisk også af ikke at modtage Guds forkyndelse. Vi er simpelthen afhængige af Guds ord," stod der.

"Vi blev nok lidt chokerede over, hvor glade vi var over ikke at holde møder og bestyrelsesmøder," siger Thomas Christensen, der spurgte sig selv, hvorfor det ikke betød mere for ham ikke at kunne samles med

I LM i Sædding har de ind-delt alle i menigheden, der ønsker det, i smågrupper på maksimalt fem personer. De mødes og ser en prædiken, mødes med hinanden online eller gør noget andet til fælles opbyggelse.

de andre til møde. Derfor vil han og bestyrelsen nu gerne vække en lyst til igen at mødes om Guds ord inden for lovens rammer.

Derfor vedtog bestyrelsen en strategi i fire trin, der siden er blevet delt med alle LM's forsamlinger i Vestjylland til inspiration. De fire trin giver mulighed for, at kredsstyrelsen hele tiden kan være på forkant med nye restriktioner og kan melde ud til kredsen, hvilket trin de er på, frem for at skulle aflyse.

"Der er nogle lovrammer, vi skal følge. Når regeringen ikke siger noget, der er imod Guds ord, skal vi følge deres

FOTO: ISTOCKPHOTO

rammer, men hvorfor så ikke gøre det, vi må, i stedet for at aflyse?"

Vi har sovet i timen
Sædding-kredsen, der har til huse i Rækker Mølle mellem Skjern og Videbæk, har haft aflyst møder i store dele af 2020 ud fra en tro på,

at det om kort tid blev bedre. Det gjorde det bare ikke.

"Vi føler, vi har sovet i timen," siger formanden, der forklarer, at de har holdt nogle få møder i efteråret og ellers henvist til Noreas online gudstjeneste. Bibelkredsene mødes heller ikke på grund af opfordringen til

ikke at mødes flere end fem personer i eget hjem.

Selv om kredsen egentlig godt kunne holde møder, er missionshuset fortsat lukket. Med de nye afstands-krav er der nemlig ikke plads til mere end 14-15 personer i missionshuset, hvor der normalt kommer knap dob-

belt så mange voksne.

"Et normalt søndagsmøde varer halvdelen time med lovsang, prædiken, nadver og så videre. Vi syntes, der blev pillet for meget fra os, så derfor har vi i stedet for møder lavet nogle nødgrupper."

Ivrigt efter at dele Nødgrupperne er sammen-sat på tværs af menigheden med to ægtepar og eventuelt én single, sådan at man holder sig på maksimalt fem personer. Omtrent halvdelen af kredsens voksne har valgt at være med i en af nødgrupperne, som mødes og ser en prædiken, mødes med hinanden online eller gør noget andet til fælles opbyggelse.

"Vi lagde op til, at hvis folk fik et ord fra Gud, kunne de dele det via email med os andre. Jeg troede ikke, folk ville bruge det meget. Men allerede i mandags, før folk havde været samlet første gang, modtog vi den første mail med noget, folk havde været glade for. Der kom også en mail tirsdag og en onsdag," fortæller formanden, der sågar får en fjerde besked, mens han taler med *Tro & Mission*.

Valgte at lukke ned

I Hillerød frimenighed har man holdt åbent for møder igennem hele corona-tiden. Frimenigheden mødes i Johannesskolens hal, hvilket betyder, at pladsrestriktionerne ikke har ramt menigheden – heller ikke efter den seneste stramning efter nytår.

Men efter den sene udmelding om nye restriktioner den 23. december om aftenen, de nye retningslinjer og på grund af forskellige holdninger blandt menighedens medlemmer og ledelse har menigheden holdt lukket, forklarer ældsterådets formand Kim Sode-Larsen.

Menigheden åbnede dog for gudstjenester igen den 24. januar.

Stoppe for grønt
"Jeg tænker grundlæggende, at hvis regeringen giver os lov til at køre for grønt lys, så er det i orden. Vi skal ikke vurdere på retningslinjerne, lægge ekstra forsigtighed oveni og standse for grønt, men modsat skal vi heller ikke underkende folks bekymringer," siger formanden om de overvejelser, de har gjort sig i ældsterådet.

Menigheden har løbende opfordret til, at man ikke kom til gudstjeneste, hvis

man var bekymret. Den opfordring har flere fulgt, forklarer Kim Sode-Larsen, der tilføjer, at der også skal være plads til dem, der gerne vil af sted.

"Regeringen gør alt, hvad den kan, for at redde os fra sygdomme og fra at dø. Tak for det!" siger formanden.

"Men vi må ikke glemme, at det er menighedens opgave at forberede folk på at dø. Det er vores kald. Derfor er det vigtigt, at Guds ord forkyndes. Det kan vi godt gøre på afstand. Paulus sendte også breve, men brødrenes fællesskab er en væsentlig faktor."

n/m

Gudstjeneste både klokken 10 og 11

I LM Kirken i Herning har man valgt at afholde to gudstjenester hver søndag.

"Jeg synes, det er problematisk, hvis vi aflyser i længere perioder. Det er essentielt, at vi samles som kristne i menigheden om Ordet og sakramenterne," forklarer Henning Andersen, der er formand for ældsterådet.

Klokken 10 og 11
Frimenighedens lokale giver plads til, at 35 personer kan samles, men før corona-tiden kom 80-100 til gudstjeneste på en almindelig søndag. Derfor afholder de nu guds-

tjeneste både klokken 10 og 11 med en velkomst, kort prædiken og informationer. Programmet varer i alt 30 minutter, hvorefter der skal gøres rent, så der er klar til næste hold.

"Det gik rigtig fint med at få folk ind og ud i søndags. Vi opfordrer folk til at komme til tiden og gå med det samme," forklarer formanden.

De to gudstjenester giver ikke plads til alle menighedsfolk.

Derfor har de for den kommende søndag, hvor der skal være nadver, planlagt tre gudstjenester. For at der skal være tid til nadver, er

prædiken reduceret til en andagt.

Det åndelige er vigtigt
Formanden ved ikke om nogen, der ikke har lyst til at komme til gudstjeneste af frygt for smitte. Henning Andersen har heller ikke fået negative kommentarer fra hverken folk i menigheden eller andre.

"Vi bliver ved indtil videre, for det åndelige er mindst lige så vigtigt som det fysiske," siger han og tilføjer, at gudstjenesterne er for dem, der normalt kommer i menigheden. De tilmelder sig ved at booke en billet på kirken hjemmeside. *n/m*

JANNE BAK-PEDERSEN ►► Gennem Turner kan jeg stille de spørgsmål, jeg forestiller mig, børnene har

"Fars øjesten" – hvaffor en sten?

Dukken Turner hjælper børn til at få et sprog for deres tro, mener børnekonsulent Janne Bak-Pedersen

AF KARIN BORUP RAVNBORG

Hver søndag op til jul og igen efter nytår har børn over hele landet kunnet sætte sig til rette i sofaen klokken 10 sammen med forældre eller bedsteforældre og se Turner og Janne på Facebook.

Turner og Janne er en slags online børneklub på video, som LM-børnekonsulent Janne Bak-Pedersen holder sammen med Turner – en hånddukke formet som en skildpadde, som mange børn kender fra sommerens møder med aktivitetsbussen Boblen. Her fortæller hun bibelhistorier med figurer på flonellograf. Hun har også lært at bugtale, så det virker for børnene, som om Turner næsten er levende. Inden fortællingen beder hun en bøn sammen med dukken, og bagefter synger de nogle børnesange.

Noget på hjerte
Udsendelserne er et godt alternativ i en tid, hvor restriktioner gør det umuligt at holde fysisk børneklub. Men hvad er det særlige ved denne type historiefortælling, og hvad er det, dukken Turner kan give, som de voksne ikke kan på samme måde? Det fortæller Janne Bak-Pedersen lidt om her.
"Vi lever i en tid, hvor alting skal gå stærkt. Det kan man se på de programmer,

Janne Bak-Pedersen og skildpadden Turner fortæller bibelhistorie for børn på Facebook hver søndag formiddag.

børn ser på tv eller tablets. Mine videoer er optaget i en mere langsom stil og opstod egentlig, fordi der er et behov for at 'mødes', når vi nu ikke kan det i klubberne, og helt ærligt: Jeg har aldrig prøvet at lave videoer før, så det er virkelig ikke særligt fancy. Det er bare et kamera, jeg stiller op, og når jeg trykker på optageknappen, så er vi på."
Den helt simple måde at lave video på, hvor der indimellem går noget galt, så hun taber en figur eller synger nogle ord forkert, kan

noget særligt, mener hun.
"Det er ikke opstillet. Jeg kan være nærværende på en helt særlig måde og vise børnene, at jeg har noget på hjerte – noget, jeg gerne vil give dem."
Som et barn
Børnekonsulenten prøver at inddrage børnene ude ved skærmene ved at henvende sig til dem og spørge: "Vil I være med?". Her hjælper dukken Turner hende godt på vej.
"Han stikker hovedet helt ind i kameraet og taler di-

rekte til børnene. Han er mere barn, end jeg er, og kan blive træt, ligesom de kan blive trætte. Gennem ham kan jeg stille de spørgsmål, jeg forestiller mig, børnene har, som for eksempel: 'Fars øjesten – hvad er det for en sten?' eller 'Det er da noget sludder – kan det virkelig passe?'"
På den måde er dukken med til at berøre ting, som er svære at forstå, forklarer hun.
"Dukken hjælper børnene til at få et sprog for deres tro. Vi tror ofte, der er nogle

ting om det at tro, som vi ikke kan sige til børn, fordi de ikke forstår det. Men Turner får lov til at undre sig – over det, som vi voksne også tit kan undre os over. Så kan jeg være ærlig og sige til ham: 'Det forstår jeg heller ikke altid selv.'"
Genkendelighed
Desuden kan Turner udtrykke følelser og begejstring, som 'Wauw' eller 'Åh, nej' og på den måde hjælpe børnene til at leve sig ind i bibelfortællingen.
"Om det lykkes gennem vi-

Turner og Janne
Videoerne med Turner og Janne begyndte den 29. marts 2020 og blev sendt under den første coronanedlukning.
Den første video i denne omgang blev vist søndag den 22. november som søndags-julekalender på LM Kids' Facebookside.
Videoerne vises hver søndag klokken 10, så længe, børneklubberne ikke kan mødes fysisk.

deoerne, er svært at sige, for jeg har jo ikke børnene siddende foran mig, så jeg kan aflæse deres reaktioner," siger Janne Bak-Pedersen.
Men hun har fået flere positive tilbagemeldinger med videoer af familier, der sidder i stuen med dynen omkring sig og hygger med Turner og Janne. Selv enkelte teenagere kommer og kigger med, fordi de møder genkendeligheden og den ro, det kan give.
"Heldigvis er vi kun budbringere af det glade budskab. Det er Guds opgave at bringe det fra vores mund ind i hjertet på barnet. Jeg er bare glad for, at det er sådan, det fungerer," siger hun.

Fortsat vækkelse blandt fattige i Fjendeskoven

Kristne fra Siem Reap fortsætter klinik, undervisning og bibelstudie i det nordlige Cambodja

Klinikken i Fjendeskoven holdes i områdets skolebygning.

LM har ikke længere missionærer involveret i Fjendeskoven, men mennesker bliver stadig hjulpet og kommer fortsat til tro, lyder meldingen fra nybyggerområdet ved Siem Reap i det nordlige Cambodja, hvor Luthersk Mission har været engageret siden 2010.
LM støtter imidlertid stadig det evangeliserende og diakonale arbejde, der nu drives videre af lokale kristne i området.

Samarbejdet foregår gennem organisationen Countryside Harvest Mission, som besøger stedet en gang om måneden.
"Vi holder fortsat bibelstudie for mænd, kvinder og børn. I december var vi på besøg i Fjendeskoven, hvor ti nye tog imod Jesus, og vi planlægger at holde dåb for dem i februar," fortæller pastor Thon Kong, der er leder af arbejdet.

Kristne fra Siem Reap underviser i sundhed og hygiejne.

TEMA | FORKYNDE FOR BØRN

KRISTIAN LARSEN ►► Tro kommer ikke af det, vi ved, eller af det, vi gør. Klogskab kan stå i vejen for den umiddelbare tillid til Gud, som børn kan have

Bibelen er spændende i sig selv

Korset skal være centrum i forkyndelsen for børn – ikke mig, siger børnekonsulent Kristian Larsen

AF KAJA LAUTERBACH

Man skal ikke forkynde noget andet for børn end for voksne, men forkyndelse for børn skal være anderledes, fordi børnene er på et andet udviklingstrin.

Det understreger Kristian Larsen, der siden 2017 har været børnekonsulent i LM Kids. Han uddyber:

"Det er nemlig det samme budskab, som børn og voksne bliver frelst ved."

Kristian Larsen anfører, at man så let kommer til at tænke, at børn jo nok ikke helt fatter det, man siger, fordi der er så meget, de ikke ved endnu.

"Men tro kommer ikke af det, vi ved, eller af det, vi gør. Klogskab kan stå i vejen for den umiddelbare tillid til Gud, som børn kan have. Det er noget af det, Jesus hvi-
ver fat i, når han fremhæver børnene eller omgås med dem, der ikke er noget i andres øjne."

Kidskonsulenten forklarer, at centrum for forkyndelsen for børn skal være korset, hvor de møder en forsonet Gud, der får ære for hans hellighed og kærlighed.

"Det fantastiske er, at Gud rækker os en færdig frelse. Gud kommer til os. Vi modtager Guds fylde – ikke bare lidt af pakken," siger han.

"Den sandhed skal der sættes ord på igen og igen

Kristian Larsen bruger dialog til at komme i gang, og han lader børnenes svar gøre, at de kommer hen til det, han har forberedt.

på mange forskellige måder. Ikke som et mantra, men man skal formidle essensen for børnene og minde dem om, hvordan Gud handler."

Han pointerer, at erfaring af Gud tager tid. Ligesom israelitterne var 40 år i ørkenen, og Paulus var tre år i Arabien inden sit virke, tager det et liv at lære og erfare, at Gud holder løfter.

Spændende i sig selv
Kristian Larsen oplever nogle gange mennesker, der mener, at der skal mange visuelle effekter til for at gøre forkyndelse for børn spæn-

dende.
"Jeg mener modsat, at Bibelen er spændende i sig selv, og at vi skal anstrenge os for ikke at gøre den kedelig," siger han og understreger, at forældre og børneklubledere skal være opmærksomme på, at de ikke uforvarende kommer til at sætte sig selv i centrum i al deres iver for at gøre det interessant.

"Det er hovmod og mistillid til Gud, hvis man tænker, at jeg skal gøre Guds ord levende. Guds ord er nemlig levende – men det kan blive levende for den enkelte."

Han er ikke uenig i, at man skal bruge alle sanser, men hver ting til sin tid.

"Der står i Bibelen, at Gud taler, og at troen kommer af det, der høres. Derfor skal vi forkynde med ord."

Som voksen skal man træde tilbage og bære Guds ord frem, så Gud gennem det kan skabe troen.

Skab en god atmosfære
Kristian Larsen er meget bevidst om at skabe en god atmosfære, hvor børnene føler sig velkomne.

"Som gæst skal jeg skabe atmosfæren her og nu, men

som leder uge efter uge kan man bygge det op," siger han og fortæller, at han glæder sig over at komme steder, hvor børnene kommer glade ind, og hvor det er tydeligt, at der er en leder, der glæder sig til, at de kommer.

Selv bruger han dialog til at komme i gang. For eksempel har han sit klædeskab med og lader børnene tro, at de bestemmer, hvilken farve jakke han tager på.

"Jeg stiller også spørgsmål sådan, at børnenes svar gør, at vi kommer hen til det, jeg har forberedt," forklarer han. Han finder også tit ek-

sempler, som børnene kan se for sig og spejle sig i, og som kan skabe billeder i deres hoveder, så de "bliver taget med" ind i situationen. For eksempel fra hans tid som missionær i Tanzania eller hans egen barndom.

Brug tid på at træne
Kristian Larsen møder af og til nogle, der synes, det kan være en fin måde at involvere børnene på, hvis man lader dem spille de forskellige roller i bibelteksten, mens man fortæller og forkynder.

"Jeg vil imidlertid gerne opfordre til, at man tænker over brugen. Jeg har desværre oplevet, at det kan flytte fokus, fordi det er meget svært at koncentrere sig om både at agere og lytte," siger han.

Selv kan han godt lide at begynde med at klæde et barn ud som den person, de skal høre om, og lade ham eller hende sætte sig ned – med udklædningen på – og høre efter.

Ligegyldigt hvilken måde man forkynder på, er det vigtigt at bruge tid på at øve sig, anfører Kristian Larsen.

"Man skal kunne det, man vil sige, på ryggraden og have styr på eventuelle hjælpemidler. Det handler om at træne, og det falder ikke alle naturligt – heller ikke for mig. Men det er altså ikke ubibelsk at være hård ved sig selv og sætte tid af til det."

FOTO: LINDA ROAGER

Børn har ikke samme bibelkendskab

Børn får udvidet deres horisont ved at høre noget, de ikke forstår

Børn er ikke ens – og nogle gange må lederne i børneklubber kunne spænde vidt. En af de udfordringer, som børnekonsulent Kristian Larsen ofte møder, er, når nogle børn kender mange beretninger i Bibelen, mens det er helt nyt og ukendt for andre.

"Jeg prøver at få de børn, der lægger ud med at sige 'Det kender jeg godt!' til at fortælle det, de ved. Så kan jeg føje mere til og få det med, som jeg har forberedt

mig på, skal frem," siger han. "På den måde værdsætter jeg dem for det, de kan, og de opdager måske, at 'hov, der var noget, jeg ikke vidste.'"

Han oplever af og til, at noget på den måde også kan blive nyt for ham selv.

"Så siger jeg, at her er noget, I vidste, men som jeg ikke har tænkt på. Det skaber ligeværdighed – også med de børn, der ikke vidste noget på forhånd."

Kristian Larsen tilføjer, at

børnene jo godt ved, at de ikke alle ved lige meget. Så det gør det bare mere ærligt, at man står ved det.

"Det er også vigtigt at slå fast over for børnene, at det

►► Tro handler om relation til Gud – ikke om viden

Kristian Larsen

ikke handler om, hvor meget man ved, men om relationen til Gud," siger han.

"Hvis ens mor og far siger: 'Jeg elsker dig', siger man jo ikke 'Det har jeg hørt før!'"

En stor aldersforskel kan være en anden udfordring. Der mener Kristian Larsen, at man frimodigt nogle gange skal sige ting, som de mindste ikke forstår.

"Det efterlader dem med billeder i hovedet, som senere kan komme til at be-

tyde noget," siger han.

"Børnene hører jo mange ting i deres hverdag, som de ikke forstår. På den måde får de udvidet deres horisont."

Guds vilje er altid god
Nogle gange er udfordringen, at Guds ord og det liv, børnenes forældre lever, ikke passer sammen. Hvordan forkynder man det, uden at de føler sig forkerte, spørger børnekonsulenten.

"Vi må ikke svigte ved at

være tavse om det, men vi skal frimodigt vidne om, at Guds vilje altid er god, og at han er en nådig Gud. Men vi skal på en respektfuld måde – og uden at udlevere forældrene – turde formidle Guds bud," siger han.

"Børn ved godt, at for eksempel skilsmisse ikke føles rigtigt. Guds gode vilje kan bekræfte dem i, at det ikke er dem, der er noget galt med, og de kan få lov til at hvile hos Gud med smerten." *kl*

TEMA

SUSANNE GREN HARSTAD ►► Det får en anden troværdighed, fordi det kommer fra teenlederen. Det oplever vi faktisk som en kæmpe lettelse for os som forældre

Klubben styrker vores børns kristne tro

Forældrepar fra Rødovre glæder sig over, at deres børn kommer i junior- og teenklub: "Det understøtter det, de hører herhjemme – og omvendt"

AF KARIN BORUP RAVNBORG

Familien er netop samlet omkring aftensmaden efter en travl dag: Susanne Gren Harstad (39 år), som er jurist, og hendes mand Simon (41 år), der arbejder som politiassistent, og parrets to børn Benjamin på 13 og Anne Sophie på snart 11. De bor i Rødovre i det vestlige København og kommer i LM-frimenigheden Nordvestkirken, hvor Simon er juniorleder. Børnene kommer i henholdsvis junior- og teenklubben og har været med i klubarbejdet, siden de var helt små, så de er rigtig glade for det og kender mange på deres egen alder i kirken. Det giver ofte nogle gode og spændende samtaler omkring middagsbordet, fortæller Susanne. "Det er tydeligt, når vi holder andagt sammen i familien, så spiller de ind med forskellige ting: 'Det har vi hørt henne i klubben', og så kommer der nogle gange andre vinkler på bibeltæksten, som vi forældre ikke lige havde set. På den måde understøtter det, de hører i klubben, det,

Benjamin, Anne Sophie, Susanne og Simon Harstad holder rigtig meget af friluftsliv. Og så er forældrene taknemmelige for, at børnene også er glade for at komme i junior- og teenklub.

de hører herhjemme – og omvendt." Set fra en ung "For eksempel kan Benjamin sige: 'Hvis det, vi hører om nu, havde foregået i dag – hvad ville vi så have gjort?' Og så kommer han med nogle betragtninger set fra

en ungs perspektiv, som han måske har hørt eller snakket med de andre om i teenklubben." For tiden bruger familien bibelstudiehæftet *Hæng ud med Gud*, som giver dem nogle rigtig gode refleksioner over troen i både børne- og voksenalder. Det er et

koncept, de som forældre netop er blevet opmærksomme på, fordi de har børn i junior- og teenklubben, pointerer Susanne. Og selv om hun og Simon har fortalt børnene om Jesus, siden de var helt små, er hun glad for, at de i klubben får fortalt evangeliet på en

måde, der er målrettet dem, og med nogle andre vinkler, end de gør derhjemme. "Jeg er ikke særlig god selv til at fortælle noget billedligt, så det bliver levende. Det er lederne i klubben meget bedre til, og det er jeg så taknemmelig for," siger hun.

Gode forbilleder Mange af lederne i Nordvestkirkens junior- og teenklub er helt unge, og det ser moderen fra Rødovre som en stor fordel. "Det gør, at vores børn får nogle gode forbilleder i dem. Det er lettere for en teenager at identificere sig med en 20-årig end med os voksne, og de lytter til det, de siger, på en anden måde, end til det, de har hørt mor og far sige mange gange herhjemme. Man kan virkelig mærke på de unge ledere, at de er tændt på det her og kan lide at være sammen med børnene."

Det, mener hun, giver de unge klubledere en helt særlig autoritet i hendes børns liv, som – sammen med den kristne opdragelse hjemmefra – er med til at styrke deres kristne tro. "Vi hører ofte udtrykket fra vores børn: 'Det sagde André

(teenlederen, red.) også, og når André har sagt noget, så passer det. Det får en anden troværdighed, fordi det kommer fra ham. Det oplever vi faktisk som en kæmpe lettelse for os som forældre, for vi ved jo, at vores børn skal ud og undersøge, om det nu er rigtigt, det som mor og far siger. Og det er godt at vide, at de kan finde den bekræftelse i klubben."

Kristen i fritiden Derfor kan hun kun anbefale andre forældre at støtte op om det kristne klubarbejde og opmuntre børnene til at deltage. "Klubben er andet og mere end bare bibelundervisning. Børnene og klublederne laver også noget sammen og hygger sig, så det bliver en fritidsaktivitet på linje med, at de går til fodbold, klaver, eller hvad de nu går til." "Vores børn lærer rigtig meget af at være sammen med andre kristne børn og unge og at spejle sig i dem. Så vi som forældre er glade for, at de også vælger denne fritidsaktivitet til, som har et kristent indhold med noget, de kan basere deres liv på," siger hun.

Hjem, menighed og børneklub skal hænge bedre sammen

LMBU's kommende tekstmateriale vil præsentere de alleryngste for dom, genkomst og frelse

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

"Mange undersøgelser fra Skandinavien og fra USA viser, at forældre har størst indflydelse på børns tro. Det ønsker vi med det nye tekstmateriale at skabe en bevidsthed om." Sådan siger Finn Olav Jøssang, der er ansat af LM's Børn og Unge til at stå i spidsen for et helt nyt tekstsystem til LM's forkyndende arbejde blandt børn og juniorer i familier, kredse, frimenigheder og klubber. Arbejdet med det nye materiale er blevet forsinket på grund

af coronanedlukninger, men styregruppen forventer at have et prøvemateriale klar i slutningen af 2021. **Koble hjem, menighed og klub sammen** Uge efter uge er der undervisning for børn og juniorer landet over i LM-regi – i hvert fald, når der ikke er corona. "I dag foregår det med oplæg til børn og juniorer, som fungerer godt, men som ikke har nogen kobling til hjemmene eller til de ældre aldersgrupper. Der er heller ikke nogen gennemtænkt plan fra A til Å," siger Finn Olav Jøssang.

Han understreger, at der er gode materialer, men at man fra LMBU's ledelse mener, der er behov for at gennemtænke det og sammenkoble klub, menighed og hjem. **De store temaer til de yngste** Oprindeligt havde LMBU planer om at fordanske det amerikanske materiale Awa-na efter det norske forlæg, som bruges i Indremisjonsforbundet. Men ønsket om et digitalt materiale, samt udfordringer med amerikansk kultur og reformert teologi betød, at LMBU besluttede

sig for at udvikle et nyt materiale, forklarer Jøssang. Princippet i tekstsystemet, der endnu ikke har noget navn, er, at de grundlæggende temaer i Bibelen skal præsenteres for de yngste og udvides til de ældre aldersgrupper. "Det lyder måske som meget at komme hele Bibelen rundt for de tre-fem-årige, men ideen er at komme omkring nogle store temaer: skabelse, Israels historie, Jesus, frelsen, genkomst og dom. Så udvider vi det til de ældre aldersgrupper. De kommer altså igennem samme temaere, men dyk-

ker dybere ned," siger han og forklarer, at de ældre eksempelvis kigger mere indgående på Jesu lignelser. Et andet vigtigt princip er, at menighedsledelsen indruges, sådan at de har en klar forståelse for, hvad de vil med børnearbejdet og en bevidsthed om, at trosoplæringen af børn også er deres ansvar. Koblingen til hjemmene kommer til at foregå via praktiske opgaver, som forældrene kan lave med børnene senere. Det kan være praktiske aktiviteter og samtaler, der er lette at gå til, forklarer Finn Olav Jøssang.

"Med det nye tekstsystem ønsker vi i LMBU at lave en gennemtænkt plan for undervisningen af børn og unge fra A til Å," siger Finn Olav Jøssang.

NICKLAS LAUTRUP-MEINER ► Med til retten til at bestemme selv hører den kristnes forpligtelse til at elske sin næste som sig selv

Bør jeg lade mig vaccinere mod covid-19?

Vaccinerne er udviklet med hjælp af celler kultiveret fra et aborteret foster, men der er alligevel flere ting, der taler for at lade sig vaccinere

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER
REDAKTØR OG
KOMMUNIKATIONSLEDER
NLM@DLM.DK

Efter en corona-epidemi med skiftende restriktioner begyndte mange i Vesten at ånde lettet op, da flere lande gik i gang med vaccinationerne omkring jul. Set i forhold til befolkningens størrelse har få lande vaccineret mere end Danmark, hvor 3,1 ud af 100 i skriven-de stund har fået det første stik.

Med både udvikling og distribution af en vaccine, der i al hast skal ud til hele verden, dukker spørgsmålet måske op: "Skal jeg lade mig vaccinere?". Det kan bunde i mange forskellige faktorer, men det kan også bunde i en række etiske spørgsmål.

For en kristen med et klassisk etisk grundsyn er det mest presserende spørgsmål, om vaccinen er udviklet på etisk forsvarlig vis. Det har ikke fået stort fokus i Danmark, men de vacciner, der er i omløb i den vestlige verden, er alle lavet eller testet ved hjælp af celler, der er kultiveret fra et aborteret foster.

Men det er også et væsentligt spørgsmål, om jeg som kristen er forpligtet på at lade mig vaccinere for min næstes skyld.

Vaccinerne og abort
De to vacciner fra Pfizer og Moderna, som bruges i Danmark i dag, er begge udviklet med brug af en såkaldt cellelinje ved navn HEK293, der blev dannet i begyndelsen af 1970'erne. Det gælder også vaccinen fra AstraZeneca, som formentlig bliver den tredje covid-vaccine i Danmark.

HEK293 er en cellekultur fra et aborteret fosters nyre, som hele tiden danner nye celler ligesom en surdej.

Disse celler bruges bredt i bioteknologi verden over til fremstilling og test af vacci-

Da Bibelen ikke udtaler sig klart om, hvorvidt man skal tage imod vaccination, er det op til den enkeltes samvittighed – over for Gud og næsten, skriver kronikør Nicklas Laurup-Meiner.

ner, men også til sødemidler i eksempelvis Coca Colas, Pepsis og Nestlés produkter. Er man vaccineret mod mæslinger, hepatitis eller noget tredje, eller har man indtaget et produkt med kunstige sødemidler, har man sandsynligvis været i forbindelse med et produkt, der på den ene eller den anden måde er kommet til verden med hjælp fra HEK293-cellelinjen.

Der er ikke tale om, at der skal nye aborter til for at producere vaccinerne, der er heller ikke celler fra en abort i vaccinen, og den

oprindelige abort blev heller ikke foretaget for at lave forskning. Alligevel melder spørgsmålet sig måske, om man ved at blive vaccine-ret gør sig medskyldig i den konkrete abort, som har ledt til HEK293, eller om man støtter abort helt generelt.

Flere dilemmaer

Det første, man skal gøre sig klart, er, at man står i to nye moralske dilemmaer, hvis man afviser vaccinen på grund af dens ophav. Dermed bør man nemlig også afvise mange andre vacciner. De udvikles eller testes nemlig også ved hjælp af celler fra HEK293 eller lignende cellelinjer fra aborter. Man bør også afvise en lang række sødemidler. Dermed står man i et nyt, moralsk dilemma: Vil man udsætte sig selv og eventuelt sine børn og dermed samfundet generelt for de risici, der er ved de sygdomme, vi vaccinerer imod i Danmark?

Det andet, man bør være klar over, er, at der er meget forskning, som bygger på uetiske handlinger. Det gælder blandt andet vores viden om underafkøling af kroppen, der stammer fra forsøg på jøder i KZ-lejre, el-

ler vores viden om sukkers påvirkning på tænderne, der stammer fra eksperimenter på svenske udviklingshæmmede. Et godt udkomme retfærdiggør bestemt ikke fortidens synder, men det gode udkomme udviskes heller ikke af fortidens synd.

Afviser vi alligevel, står vi i et andet moralsk dilemma: Skal samfundet tilbyde en dårligere behandling, fordi den bedre behandling er fremkommet på etisk ufor-svarlig vis?

Medskyldig i synd?

Det kan være en hjælp at se på, hvordan bibelske forbil-der reagerede i moralske dilemmaer.

Jesus inviterede sig selv hjem til mad hos Zakæus (Luk 19,5), selv om de penge, Zakæus købte mad for, med al sandsynlighed var kommet i Zakæus' hænder på umoralsk vis. Jesus gjorde sig ikke til medskyldig i Zakæus' synd, for vi ved, at Jesus var uden synd (Hebr 4,15). Paulus gav også korintherne frihed til at spise det kød, der var blevet indviet til afguderne – så længe det ikke bragte en broder til fald (1 Kor 8).

Fordi vi lever i en falden

verden, er alle handlinger på en eller anden måde besmittet af synden. Vi kan ikke agere i verden uden at komme i kontakt med synden, men vi skal ikke gøre os til medskyldige. Det springende punkt er, om man aktivt støtter, at ondskaben kan fortsætte.

Ingen af vaccineproducen-terne kan drages til ansvar for den oprindelige abort. Den, der lader sig vaccinere, er derfor på endnu større afstand af det oprindelige onde – aborten – end både korintherne og Jesus var på det onde, de mødte. Den vaccinerede kan således også i langt mindre grad anklages for medskyldighed.

Men bør vi?

Spørgsmålet om vaccinsens ophav handler om, hvorvidt vi med god samvittighed kan tage imod vaccinen. Men man kan også spørge, hvorvidt vi bør.

Der kan være mange grunde til at sige nej til at lade sig vaccinere, selv om man ikke mener, vaccinen i sig selv er etisk problematisk. Bekymringen for bivirkninger er et argument, der ofte høres. Med til denne bekymring kan følge det etiske di-

lemma om ansvaret for ens nærmeste ved på den ene side at få bivirkninger og på den anden side at blive syg af covid-19.

Der er dog en del solid forskning, der peger på, at risikoen for bivirkninger ikke er større end risikoen ved at bade i havet. Bekymringen forsvinder måske ikke af denne viden, men den bør vejes op imod den viden, så beslutningen træffes på fornuftigt grundlag.

Nogle kan også sige nej slet og ret, fordi de hævder retten til at bestemme selv uden statens indblanding. Med til denne ret hører dog den kristnes forpligtelse til at elske sin næste som sig selv (Matt 22,39). Hvis man selv er vaccineret mod covid-19, nedsætter man andres risiko for at få sygdommen.

Det er særligt væsentligt i en tid, hvor vaccinen ikke er udbredt til alle samfundsgrupper. Især samfundets svage grupper, som Bibelens etik værner særligt om (5 Mos 10,18), står i en stor risiko. I en pandemi med svære sygdomsforløb og lange eftervirkninger for ellers raske mennesker gælder dette argument endnu stærkere for den kristne, der ikke har samvittighedskvaler ved vaccinen i sig selv.

Elske på trods

Med alle disse overvejelser kunne man sidde tilbage med tanken, om man gør sig skyldig i en synd ved ikke at tage imod vaccinen. Det mener jeg ikke. Spørgsmålet er op til den enkeltes samvittighed, fordi Bibelen ikke udtaler sig klart om dette spørgsmål.

Paulus formanede korintherne til ikke at føre retssag mod hinanden, men hellere lide tab (1 Kor 6,7). På samme måde er det ikke god kristen etik for den, der ønsker vaccinen, at tvinge den, hvis samvittighed overbeviser ham om det modsatte. Dermed står den kristne, der ikke har samvittighedskvaler, også med et ansvar for den, der har: Jeg skal elske min næste, selv når han handler på en måde, jeg mener, er forkert.

FOTO: NATALIYA VAIKOVICH

Et godt udkomme retfærdiggør bestemt ikke fortidens synder, men det gode udkomme udviskes heller ikke af fortidens synd

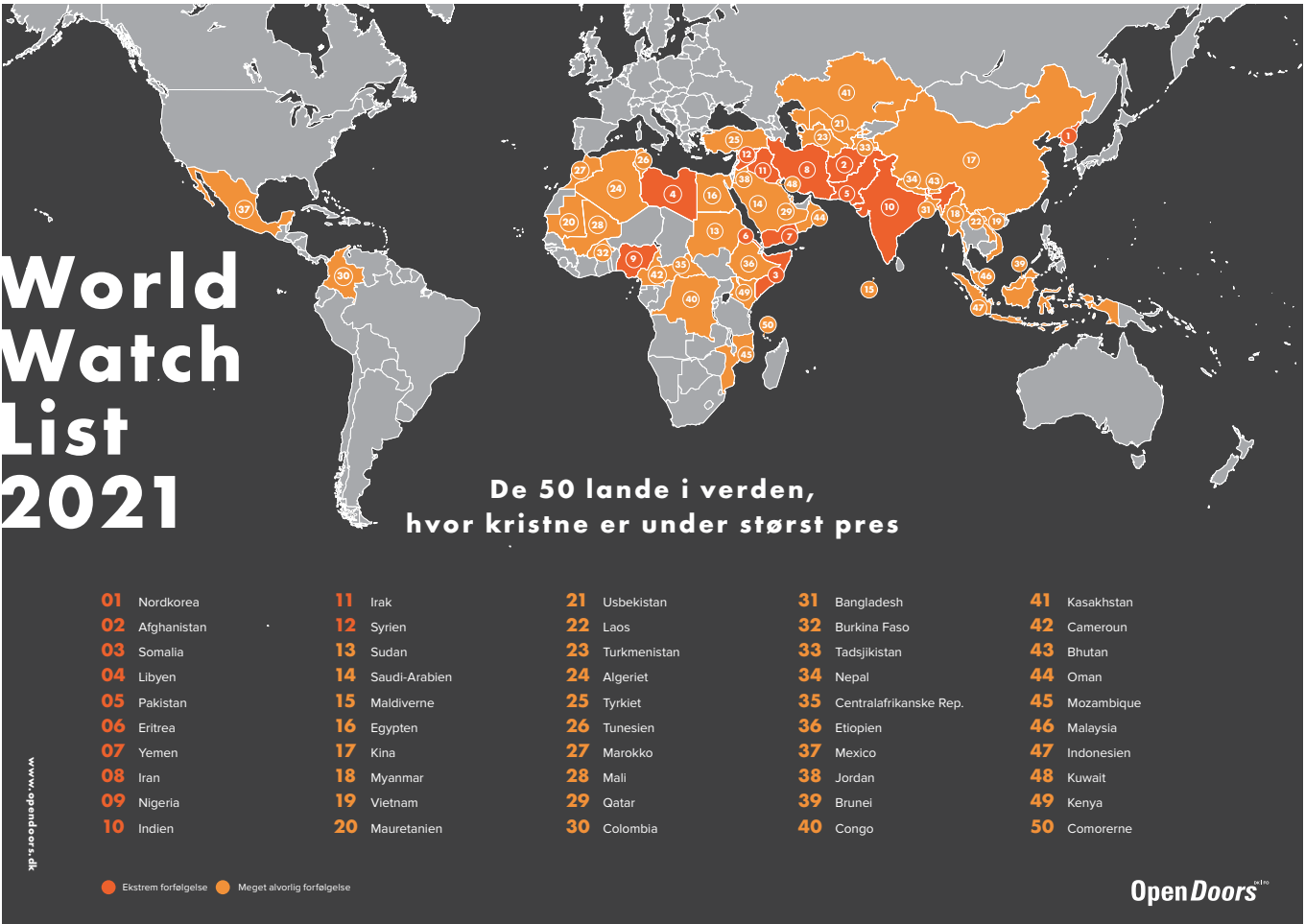
Nicklas Laurup-Meiner

KIRKE ▶

RENÉ B. OTTESEN ▶▶ I Nigeria melder flere kristne familier, at de under coronakrisen kun har fået tildelt en sjettedel af de madrationer, som muslimske familier har fået

Corona blev en løftestang for had mod kristne i 2020

Open Doors’ liste over kristnes lidelser verden over viser en stigning i forfølgelse

Der er ikke længere tre kategorier af forfølgelse på Open Doors’ liste over lande i verden, hvor kristne bliver forfulgt. Det skyldes, at alle 50 lande nu er i kategorierne ”ekstrem forfølgelse” og ”meget alvorlig forfølgelse”.

AF NICKLAS LAUTRUP-MEINER

Open Doors’ liste over lande, hvor forfølgelsen af kristne er værst – den såkaldte World Watch List – er netop blevet udgivet. Hvor der ikke er de store forandringer i top-10, som Nordkorea har toppet i adskillige år, er det års nyhed, at kategorien ”alvorlig forfølgelse” er væk. Det er dog ikke en god nyhed, der ligger bag, at kategorien, der dækker over den mindst alvorlige grad af forfølgelse, er forsvundet. Det er i stedet et udtryk for, at alle 50 lande på listen nu er i kategorierne ”ekstrem forfølgelse” og ”meget alvorlig forfølgelse”.

Corona-jihad mod kristne
Der er dog nogle ændringer i top-10. Afrikas folkerigeste land Nigeria er sprunget fra plads nummer 12 til plads nummer ni. Nigeria er både

det land i verden, hvor flest kristne bliver dræbt for deres tro, og hvor flest kristne bliver bortført. Mange af de kristnes vanskeligheder kan føres tilbage til den islamistiske terrorgruppe Boko Haram.
”De kristne i Nigeria står svagere end nogensinde på grund af coronakrisen. Flere kristne familier melder, at de under krisen kun har fået tildelt omkring en sjettedel af de madrationer, som muslimske familier har fået,” forklarer Open Doors Danmarks generalsekretær René B. Ottesen i forordet til listen.
Også mange andre steder i Afrika er coronakrisen en drivkraft for islamistisk vold mod kristne og andre ikke-muslimer.
”Nogle grupper udråber jihad, fordi de siger, at Allah straffer dem med pandemien på grund af ’de vantro,’” lyder det i listen.
Men ikke bare i Afrika har

de kristne lidt særligt under coronakrisen. Pandemien har forstærket de eksisterende sociale, økonomiske og etiske udfordringer for kristne over hele verden, selv om nogle kristne melder om, at pandemien også har gjort presset på dem for at deltage i lokale ritualer mindre.
Værst er coronanedlukningerne gået ud over kristne kvinder i landene i top-10. Fordi de ikke har samme mulighed for at komme ud af hjemmet for at arbejde og mødes med andre kristne, er flere af dem ekstra udsatte for psykisk og fysisk vold i hjemmet.
Masseovervågning i Kina tager til
Blandt de lande, hvor forfølgelsen er taget så mærkbart til, at de er gået frem på listen, er Tyrkiet, der har sprunget hele 11 pladser frem, Irak der er gået fra plads 15 til plads 11, og

Kina. Det store asiatiske land tog et meget stort hop frem på listen sidste år, men er i 2021 rykket helt ind i top-20.
Kinas masseovervågning via internettet og via kameraer i bybilledet med ansigtsgenkendelse er taget til i de seneste år. Overvågningen er et hjælpemiddel til at rangere alle borgere i et socialt kreditsystem, der åbner eller lukker for uddannelse, transport og andre basale rettigheder. Overvågningen har i 2020 ledt til tvangslukning af flere husmenigheder og statslige kirker.
”Den massive overvågning i Kina er som følge af coronakrisen nået helt ind i private hjem, så det er blevet nærmest umuligt for kristne at skjule deres religiøse identitet, hvilket kan få store konsekvenser for deres rettigheder,” mener den danske generalsekretær for Open Doors.

Salme-cd, der indbyder til eftertænksomhed

MUSIKANMELDELSE
AF MORTEN MEINER
SOGNEPRÆST

Smalbro/Kobbersmed: Hymns
Smalbro/Kobbersmed 2020

11 sange – 129,- kroner

Jesper Smalbro og Lasse Vestergaard Kobbersmed har på eget forlag udgivet en cd, som følger en stor trend i tiden inden for kirkelig musik: I de senere år er der udgivet mange albums med nyfortolkninger af salmer og åndelige sange. Mange af disse har haft en særlig profil. Det gælder også dette album, hvis titel egentlig siger det hele: Her er tale om en fortolkning af gamle salmer og vækkelsessange fra den angelsaksiske verden. Vi lægger ud med *How Great Thou Art*, og herfra vil det være den rene genkendelsens glæde for de fleste.

Setup’et er enkelt. Samtlige 11 salmer og sange udføres akustisk og instrumentalt med enkelte undtagelser udelukkende med en kontrabas og et klaver.

Er setup’et enkelt, er arrangementerne det til gengæld ikke nødvendigvis. Eksempelvis er *Blessed Assurance (Salige Vished)* ganske vist stadigvæk i ¾-takt, men med de

ekstra indskudte takter og de aparte accentueringer var jeg til at begynde med helt i tvivl!
Lad det være sagt med det samme: *Hymns* er ikke et album, man sætter på, mens man gør rent eller tømmer opvaskemaskinen. Hele stemningen indbyder til eftertænksomhed. Selv gik jeg og lyttede til den i Guds frie natur på en tåget januarmandag, alt imens jeg mærkede, hvordan det værkede i det tynde lag af tøsne under mine fodsåler. Et helt perfekt scenarium.
Smalbro spiller lyrisk – og meget ”smalbrosk”. Men meget af den eftertænksomme stemning skabes af Jacob Schjødts Worms mix, hvor særligt klaveret får en meget ambient lyd. Kobbersmeds voicing skaber god rum for bassen, så det hele balancerer i en højere enhed.
På et par enkelte sange får Worm også lov at lege med på guitar, meget markant på *All Hail the Power of Jesus’ Name (Vær priset, Jesus Krist)* med en rytmik, der nærmest må betegnes som salsa. Det kunne have styrket albummet, hvis Worm havde været med på yderligere to-tre sange for variationsens skyld.
Alt i alt har Smalbro og Kobbersmed begået en fin lille sag, der er god at lytte til i en stille meditativ stund. Den får hermed min anbefaling.

TEOLOGISK UNDERVISER TIL KURSER I TANZANIA

Vi søger en teolog til en ny stilling som underviser – og på sigt kursusleder – i de nye kursusfaciliteter i Iringa. I samarbejde med den lutherske kirke tilbydes kurser til præster, evangelister og ledere.

Dine opgaver:

- Undervise i bibelfag og teologiske fag
- Tilrettelægge og gennemføre kurser
- Udvikle nye kurser og kursusformer

Stillingen ønskes besat hurtigst muligt.
Læs mere på dlm.dk/job

Markusskolen i Esbjerg søger en pedel 1. juni 2021

Se stillingsopslaget på www.markusskolen.dk

Har du spørgsmål til stillingen, er du velkommen til at kontakte skoleleder Henning Høgild på tlf. 75 15 44 00

Foto: Pexels.com

Er du vores nye landsleder?

Luthersk Missions Børn og Unge søger en landsleder. Opgaven er at være daglig leder for organisationen samt italesætte LMBUs vision. Se yderligere i stillingsbeskrivelsen på lmbu.dk.

Vi søger:

Landsleder til LMBU med arbejdssted efter aftale. En vis rejseaktivitet skal forventes samt et antal dage på landskontoret i Hillerød.

Yderligere information fås på lmbu.dk, ved henvendelse til HR-konsulent Gert Svendsen (2058 1777) eller til landsformand Magnus Haahr Nielsen (2871 3580).

Ansøgning sendes pr. mail til landsformanden (magnus.haahr.nielsen@gmail.com) senest 5. februar kl. 12. Jobsamtaler foregår 8. februar og 22. februar.

Jakobs
**Blomster-
forum**

Farverivej 8, Skjern
97 35 25 21
jakobsblomsterforum.dk

Nyttehave

Grønne områder

Delebil

Lynhurtigt fibernet

Aarhus

Studievenlige lejligheder

Lyse og rummelige lejligheder i grønne omgivelser til en fornuftig pris. Velegnet både til par og som delejlighed - i cykelafstand fra Aarhus C og de fleste uddannelsesinstitutioner.

Tjek ind på vores hjemmeside og få indtryk af lejlighederne og dem der bor i dem.

Hejredalsparken.dk
Lejligheder i Aarhus

BLIV VOLONTØR

START

AUGUST 2021

Har du hjerte for elever med særlige behov?

Har du lyst til at dele dit liv og din tro?

Har du lyst til at præge unge mennesker?

Vi er en kristen specialefterskole, der arbejder med elever med særlige behov. Du får muligheden for at indgå i undervisning, vagter, valgfag og meget andet! Find mere information på: sdrborkefterskole.dk Send din ansøgning til info@sdrborkefterskole.dk Samtaler afholdes løbende

Sdr. Bork
Efterskole
"SKOLEN FOR HELE MENNESKET"

Heragården - et § 107 botilbud

- for unge med særlige behov.
- personlig udvikling og botræning
- 13 beboere mellem 18 og 35 år
- kom og bliv klar til at bo selv
- støtte til uddannelse / job på særlige vilkår
- socialt fællesskab

Tlf.: 96 27 31 00

Find os på www.heragaarden.dk

Vi arbejder ud fra de kristne livsværdier med ligeværdighed og næstekærlighed

penta byg a/s
HOVED- OG TALENTPRISER

pentabyg.dk

Andelsbolig sælges i "Præstegårdshaven", Silkeborg

To-værelses andelsbolig, 48 m², tæt på gågade og station. Fritliggende ejendom med parkeringsmulighed. Stor have med adgang til Silkeborg Langsø.

"Præstegårdshaven" er et seniorbofællesskab med fem lejligheder + fælleshus funderet på folkekirkens bekendelsesskrifter.

Andelsbevis: 225.000 kr. Mdl. husleje inkl. fællesudgifter: 2.531 kr. + forbrug.
29858346/akhcjenen@gmail.com.

RandersKirken

søger ny præst til deltagelse i menighedsarbejdet.

Vi er en LM-frimenighed med 40 voksne medlemmer og en dejlig (og voksende) flok børn.

Arbejdsopgaver

Stillingen vil blive sammensat i samarbejde med den, vi ansætter, men generelt indeholde:

- Prædike jævnligt til menighedens gudstjenester
- Menighedsarbejde — bl.a. sjælesorg
- Evangelisation, konfirmandforberedelse, alphakursus.

Ansættelsesforhold

Op til 50 % stilling. Bopæl i eller tæt på Randers. Arbejdstiden er fleksibel.

Ansøgningsfrist 1. februar 2021

For mere information

Se randerskirken.dk eller kontakt Frits (formand) på: 25605131 eller Jonas (ældste) på: 42372922. Ansøgning sendes til: jonasbjaerre@gmail.com

Sømandsmissionær til Ilulissat

- med flair for diakoni

Den nyoprettede stilling med tjenestebolig er på fuld tid og ønskes oprettet for en periode på minimum tre år. Ud fra Hotel Avannaa i Ilulissat ønsker vi at sætte fokus på diakoni og mission.

Du er udadvendt og imødekommende, brænder for en tillidsfuld samtale med mennesker om kristen tro og liv. Du har en åben indstilling over for andre kulturer end din egen. Du har eventuelt arbejdet i udlandet før. Du har kørekort.

Du skal være med til at sikre, at alle skibe, der anløber Ilulissat, besøges. Du får ansvar for at udvikle hotellets diakonale aktiviteter for søfolk og fiskere. Du er stedfortræder for værtsparret og har opgaver på hotellet. Desuden skal du understøtte muligheden for kristent fællesskab på stedet. Tiltrædelse medio maj 2021.

Vi tilbyder dig blandt andet

Et job med ansvar i et arbejdsmiljø, hvor du kan ideudvikle og få ting til at ske. Der er kolleger, du kan dele din kristne tro og dit liv med samt tilbud om sprogkursus. Desuden er der en fantastisk natur lige uden for døren.

Få mere at vide:

Regionsleder Søren Hansen, tlf. +299 222 116 (efter kl. 12 dansk tid, pga. fire timers tidsforskel).

Ansøgning sendes på mail til sh@soemandshjem.gl

senest den 1.marts 2021.

Se mere om jobbet på www.sømandsmissionen.dk eller www.soemandshjem.gl

Sømandsmissionen
Evangeliet til søfolk og fiskere

lm

Ring til LM's telefonandagt

74 52 66 44

Ny andagt hver dag

JENS PETER REJKJÆR ►► Hvis først vi får kærlighed til mission, og hjertet bliver tændt, er jeg overbevist om, at midlerne nok skal komme

KLUMME ►

Undskyld mit sprog ...

AF KRISTIAN ANDERSEN
FAMILIEKONSULENT I LM

Jeg har mødt mange herlige mennesker gennem årene. Nogle af dem har for vane at bruge en del bandeord. Når de i vores samtale kommer til at bande, kan flere af dem finde på at sige: "Undskyld mit sprog". Uanset om du er vant til at bande eller ej, tror jeg, du ligesom jeg kan have brug for at sige et "Undskyld mit sprog" til nogle af de mennesker, som du lever tæt sammen med.

Ord skaber nemlig, hvad

de nævner. Når vi havner i en situation, hvor vi oplever afmagt, kommer mange af os til at skrue op for retorikken og bruge beskyldninger, anklagende og nedladende ord. Det er egentlig ikke det, vi vil, men temperamentet og ordene løber af med os.

Som forældre har vi en opgave i at lære vores børn at bruge sprog og ord på en god måde. Som med så mange andre ting lærer børn først og fremmest ved at se, hvordan deres forældre gør. Hvis jeg i en diskussion med min ægtefælle ofte bruger vendingen: "Du er altid så ...", lærer jeg dem, der lytter, at at det i en diskussion er effektivt at angribe og stemple den anden.

Vi begår alle fejl med vores ord. Vi bruger sproget på en

måde som nedgør, diskvalificerer, overdriver og taler usandt. Det slipper vi aldrig af med. Spørgsmålet er, hvad vi gør ved det, når det sker? Vender vi tilbage til vores børn, ægtefælle, ven eller kollega med sætningen: "Undskyld mit sprog"?

Opgør, tilgivelse og forsoning er helt afgørende i relationer. Børn kan ikke undgå at opleve os i magtesløse situationer, hvor vi får sagt og gjort ting, som er helt forkerte. De ved godt, vi ikke er perfekte, og det er helt o.k. En af de vigtigste ting, vi kan lære vores børn, er at sige undskyld og tilgive, når vi med vores ord forsynder os mod andre, eller når andre forsynder sig mod os.

Uanset hvem vi er, og hvor vi er i livet, har vi brug for at

bede om og give tilgivelse til andre mennesker. Ikke én gang om året, men ofte. Faktisk hver gang vi bliver for grove i vores mund og bag efter godt ved, at vi gik over stregen.

Kristendommen handler først og fremmest om tilgivelse. Jesus underviste om og praktiserede selv tilgivelse. Han tilbyder os tilgivelse, og han vil, at vi skal tilgive hinanden. Kender du endnu ikke friheden ved at blive tilgivet, vil jeg opfordre dig til at lære tilgivelsens vej at kende ved at gå på den. Næste gang din samvittighed minder dig om, at du var grov og brugte dine ord dårligt, så gå tilbage og sig undskyld. Det sætter både dig selv og dine nærmeste fri. Og du lærer andre en god vej at gå på.

SYNSPUNKT ►

Manglende begrebsdefinitioner forvirrer debatten

AF KRISTOFFER H. ENEVOLDSEN
ANDERS LANDKILDEHUS
NICOLAI TECHOW
LARS M. JENSEN

Tak til podcasten *Eftertanke* for svar på vores kritik. Vi fører gerne en konstruktiv dialog – også andre steder, hvor der er plads til grundigere argumentation. Her blot en kort replik.

Reel enighed forudsætter, at begge parter ikke blot kan bruge de samme ord, men mener det samme med dem. Når det nu siges, at "syndefaldet var historisk", at helvede "kan være evig bevidst

pine", og at "Skriften er klar", savner vi derfor klare begrebsdefinitioner.

Det historiske syndefald, vi taler om som en bibelteologisk nødvendighed, er en begivenhed, i hvilken en historisk person, Adam, faldt i synd. Når Munk siger, at man "kan tale om et historisk syndefald", reducerer han derimod samtidig "Adam" til en arketypisk figur og syndefaldets bestemmelige indhold til den logisk nødvendige følge af, "at synden ikke har sit ophav i skabelsen" (s.146). Dette opfylder ikke den bibelteologiske nødvendighed, vi ser i teksterne.

Hvad helvedesforståelsen angår: Bibelen taler ikke om, at helvede kan være evig bevidst pine (tidligere synes *Eftertanke* dog eksplicit at afvise denne forståelse i et afsnit), men at det er evig bevidst pine. Et fokus på et udsagns praktiske funktion gør ikke dets dogmatiske indhold uvirkeligt, og hvis ikke læren refererer til noget virkeligt, giver det ikke mening at tale om den som "god teologi".

Vi forstår behovet for og bestræber os på at læse Bibelen i dens kulturhistoriske kontekst og i overensstemmelse med dens litterære

genrer og tankeformer. Men det, vi frygter, er, at Bibelens klarhed reelt bliver indsnævret til et meningsløst begreb, hvis der ikke kan svares tydeligt på centrale læremæssige sandheder. Sandheder uden hvilke Bibelens frelse ikke kan forkyndes i sin fylde.

Hvis vi har misforstået *Eftertanke*, forestiller vi os, at vi næppe er de eneste. Vi glæder os også over "en kvalificeret samtale, der udvider vores horisont". Men når tonen i podcasten flere steder synes negativ over for klassisk teologi, spørger vi, hvor man er på vej hen.

LEDER ►

Tilpasse os vores kår

DET ER ET godt udgangspunkt, LM-bestyrelsen i Sædding har: at aflyse så lidt som overhovedet muligt, sådan at fællesskabet om troen kan få plads uanset restriktionerne. Derfor har de på forhånd gjort sig klart, hvilke tiltag de vil gøre, hvis restriktionerne øges eller delvist fjernes.

Det er et godt, men også et klogt udgangspunkt. For selv om alle håber på, at coronaen tøjles, når foråret tager lidt bedre fat, vil ingen vel for alvor blive overraskede over, hvis den forhåbning bliver gjort til skamme. Forsinkede vacciner og nye mutationer kan nemt forlænge epidemien og de deraf følgende lukninger. Coronaen forsvinder næppe om 14 dage, og derfor må vi som kristne fællesskaber – som altid – tilpasse os vores kår.

FOR SELV OM det er umuligt at holde et traditionelt LM-møde med sang, fællesskab og forkyndelse under de nuværende restriktioner, er det stadig værd at samles om det, vi dog kan. Vi skal naturligvis ikke bryde loven eller agere uforsigtigt, men vi skal heller ikke aflyse alle aktiviteter. For meget kan godt lade sig gøre.

Nogle steder kan det lade sig gøre at holde flere møder. Nogle steder kan det lade sig gøre at arrangere en gåtur i små grupper i det fri – eventuelt med en opbyggelig samtale. Nogle steder kan det lade sig gøre for en fra bestyrelsen at komme på besøg i hjemmene. Nogle steder kan man mødes udendørs i små grupper og synge med god afstand. Nogle steder kan man mødes i små grupper i hjemmene.

Mulighederne er mange, og der er behov for at være kreative. For selv om vi lever i en tid, hvor der er rige muligheder for at ses via internettet og for at afspille prædikener, er det ikke en løsning for alle. Og det er slet ikke en løsning, der tager højde for menneskers behov for fysisk at mødes og tilbringe tid sammen.

DERFOR ER DET også godt, at LM's ledelsesteam har meldt ud, at man i hvert fald indtil videre ikke ønsker at indskrænke arbejdet ved at hjemsende medarbejdere, men snarere opmuntrer til, at man er kreativ. Måske kan denne kreativitet lede til et større fokus på fællesskab eller til helt nye ideer. Helt sikkert er det i hvert fald, at medarbejderne på et møde den 21. januar havde mange inspirerende ideer, hvoraf nogle meget let kan kopieres til andre steder i landet.

Det gode udgangspunkt fra både Sædding LM og LM's ledelsesteam vidner om et hjerte for at mødes om Guds ord under alle forhold. Det er dette fællesskab, der har drevet LM i over 150 år. Det kan også drive LM i fremtiden.

Nicklas Lautrup-Meiner
ansv. redaktør

Mange nye missionærer kalder på vores engagement

AF JENS PETER REJKJÆR
HILLERØD

Da jeg skulle udskifte missionærplakaten fra 2020, opdagede jeg til min store glæde, at portrætterne af missionærerne var blevet gjort mindre – alene for at få plads til flere!

Det er længe siden, at vi i LM har haft så mange missionærer udsendt. Det er med taknemmelighed til Gud, at han har kaldet så mange ind i tjenesten i in-

ternational mission.

International mission har været en integreret del af LM's DNA, siden missionsforeningens begyndelse i slutningen af 1860'erne. Gennem alle årene har det været en central del af vores forståelse af at være missionsforening – en del af Guds mission – nationalt såvel som internationalt. Denne forståelse var tydeligere tidligere, end den er nu. Desto større er glæden, når vi kan ekspandere på dette område med henblik på, at evangeli-

et forkyndes blandt folkeslagene, og at menneskelig nød afhjælpes som et bevis på Guds kærlighed til alle.

Den positive udvikling kalder på vores medleven og engagement i international mission. Den må først og fremmest komme til udtryk gennem større fokus på at omslutte missionærerne i forbøn og derved nedkalde Guds velsignelse over det arbejde, de står i – i ord og gerning. Dernæst er der behov for, at international mission til stadighed itale-

sættes, både til møder og gudstjenester, men også når vi er sammen privat og i det kristne fællesskab. Ligesom vi taler om og glædes over det øvrige arbejde, der gøres i LM. Og så må vi ikke glemme, at missionen koster penge, men hvis først vi får kærlighed til sagen, og hjertet bliver tændt, er jeg overbevist om, at midlerne nok skal komme. Guds velsignelse betyder, at så bliver der nok til alle. Det er det økonomiske resultat for 2020 et godt eksempel på!

FIND MERE ONLINE ►

Online parkursus i LM og IM

"Det er en god idé at bruge denne tid, hvor mange aftenmøder er aflyst, til at give sit parforhold et løft," mener familiekonsulent i Luthersk Mission, Kristian Andersen.

dlm.dk/nyt

Volontør med IT-kompetencer

LM søger en bogvolontør til at hjælpe litteraturmissionsselskabet Soma Biblia i Tanzania til at være mere aktiv og synlig på internettet.

dlm.dk/job

Forlænget i Mongoliet

19/01/2021 | MAIKEN HADBERG, MISSIONÆR I MONGOLIET

Selv om jeg kommer til at opholde mig hjemme i Danmark eller Norge de næste mange måneder er min opgave heldigvis ikke slut. Jeg kommer til at arbejde med et nyt projekt vi ønsker at starte op efter sommerferien i Khovd og Bayan Ulgii, holde mit mongolske sprog ved lige, og så skal jeg arbejde med forberedelse til næste skoleår. For jeg har fået lov at tage et år mere som lærer i Khovd. Hvornår det bliver muligt at flyve tilbage til mit fremmede hjem er endnu uvist ...

turengartilmongoliet.blogspot.com

Tro & Mission, Industrivænget 40, 3400 Hillerød

LMU har samlet deres lydfiler på en ny resursside. Podcast er et godt supplement til en bog, mener landsleder

3

Turner og Janne sendes hver uge på Facebook og hjælper børn til at tale om tro, mener Janne Bak-Pedersen

5

LM har ikke missionnærer i Fjendeskoven i dag, men folk i området bliver stadig hjulpet og kommer til tro

5

FOTO: LINDA ROAGER

TEMA

Forkynde for børn;
Man skal ikke forkyn-
de noget andet for
børn end for voksne,
men forkyndelsen for
børn skal være an-
derledes, siger Kids-
konsulent Kristian
Larsen.
LMBU arbejder på at
udvikle et helt nyt
tekstsystem til brug i
både familier, kredse
og klubber

6-7

LUTHERSK MISSION

02 | 29. JANUAR 2021
ÅRGANG 121

tro & mission

inspiration | nærvær | holdning

► Vi har brug for at bede om og give tilgivel-
se til andre mennesker.
Faktisk hver gang vi
bliver for grove i vores
mund

Kristian Andersen

11